

J. Tajda
SODOR ZAKAR

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 20. SZÁM.

Ára: 30 fillér

1961. DECEMBER 4.

A vezetőségválasztások elé

ÍRTA: BEDŐ GYULA

való támaszkodás és az egyezményi felelősség elvét; az adott munkaterület személyes tapasztalaton is alapuló ismeretének, az ellenőrzés munkájának foka; a vezetés tartalmi és formai vonatkozásainak viszonya (tapasztalható formális, bürokratikus elemek gyökereinek feltárása); a vezetés elvessége és ideológiai-politikai tartalma; a kommunista vezetők példamutatásának kérdése; a pártszervezet állami vezetéssel való kapcsolatának tartalmi és módszertani vonatkozásai stb. értékelése ugyan-csak felelősségteljes és körültekintő munkát igényel.

Egy sor egyéb problémát sem célszerű megke-
rülni, ha igazán azt akarjuk, hogy minden ter-
ületen gyorsítsuk a fejlődést. Így szót érde-
melnünk az egyetem különböző területein —
eltérő mértékben és nem jellemzően ugyan, csak
szórványosan, de mégis — nem egyszer tapasztalható
szemfényvesztés, kritikátlanosság, igénytelenség,
a hibák elhallgatása, vagy éppen megszüntetése, jel-
lembevitel-erőltetés, foglalkoztatás, érdemtelen elő-
nyökre való törekvés, nyúltság, önteltetés és indi-
vidualizmus jelenségeivel szemben.

A problémák széles köre e vázlatos felsorolásból
is kitűnik, s úgy gondolom, ha nem is egyforma
mértékben, de e kérdések intenzíven foglalkoztatják
oktatóinkat, hallgatóinkat és dolgozóinkat. Vala-
mennyi kérdés természetesen nem szerepelhet a
taggyűlési beszámolóban, de a taggyűlésen és az
azt megelőző viták során mindenképpen figyelmese-
re érdemelnék.

A pártalapszervezet a kar állami munkájával
kapcsolatos kérdéseket elsősorban a saját
szerepe és felelőssége szempontjából, vala-
mint a pártélet belső kérdéseivel (mint például
az alapszervezet belüli egysége, a pártéltetés,
a bírálat és önbírálat, a vezetőség és tag-
ság viszonya, a demokratikus centralizmus
érvényesítése, a pártfegyelem, a vezetőség
munkastílusa) való összefüggésében tárgyalja.
Ez természetesen nem zárja ki, sőt egyenesen
kívánatos teszi, hogy az állami vezetők funk-
ciót viselő elvtársak viszont elsősorban olyan
oldalról közelítsék meg a problémákat, hogy
mennyiben igényelték a pártszervezet támo-
gatását és hogyan hasznosították azt mun-
kájukban.

A XXII. kongresszus szellemében — az elvtársi bírálat és önbírálat fejlesztéséért

Az SZKP XXII. kongresszusa szellemének
érvényesítése — pártunk Központi Bizottsá-
gának legutóbbi határozatában foglalt útmu-
tatásai alapján — vezér elve kell legyen egész
munkánkban, már e legközelebbi tevékenység-
günk során is. Úgy vélem, a helyes cselekvés
érdekeiben egyetemi pártszervezetünkben is
nagyon fontos szem előtt tartani azt, amit
Kádár elvtárs a Népszabadságnak legutóbb
adott nyilatkozatában az egész országra vona-
koztatóan, de minden pártalapszervezethez
— így a mieinkhez is — szólóan a többi között
mondott, hogy az SZKP XXII. kongresszusa:
„... hatalmas új eszméi fegyvereket, nagy
forradalmi tapasztalatot nyújt számunkra...
Ha helyesen értelmezzük... nemzetközi érve-
nyű útmutatásait, ... akkor pártunk és né-
pünk új lendületet nyer, hatalmas erőt kap
szocialista építő munkájához”.

Ennek az új lendületnek a mi munkánkban
is érződni kell, ha nem akarunk lemaradni
az országos fejlődéstől, s ha erőnközös mértékben
igazán részt akarunk vállalni a szocializmus
építéséből. Ezt pedig pártunk ezután is jog-
gal várja tőlünk.

A kongresszus útmutatásainak már ezúttal
is történő hasznosítása feltételezi mindenké-
lőt a kongresszus anyagának beható ismer-
tetét és az adott alapszervezet kétéves tevé-
kenységének olyan sokoldalú elemzésén alap-
uló értékelését, amely egyaránt figyelembe
veszi az alapszervezet adottságait, lehetősé-
geit és a megoldásra váró feladatokat, a ve-
lünk szemben reális és ezért joggal támasz-
tott követelményeket.

Igen fontos elemzés tárgyává tenni, hogy
a beszámolósi időszakban az alapszervezet
erőfeszítései mennyire voltak hatékonyak.
Gyakran hallani egyik-másik területre vonat-
kozóan, hogy az erőfeszítések mögött maradtak
az elért eredmények. Úgy gondolom, ez
egyik legfontosabb probléma, amelynek okai
ezúttal feltárandók, az okok megszüntetésé-
nek útjai kimunkálандók.

Munkánk eredményessége szempontjából
igen fontos követelmény az is, hogy az érté-
kelés konkrét tények alapos ismeretén, sokol-
dalu elemzésen nyugodjunk. Ha a vezetőség és
a tagság meggyőződött az ilyen módon al-

kotott értékelésének helyességéről, azt, po-
zítív és negatív vonatkozásaival együtt, nyíltan
ki is kell mondani. Ebben nem jelenthet
gátat egyéni meggondolás, szubjektív indíték.
Ellenkezőleg! Minden olyan szubjektív szán-
dékából táplálkozó tendenciával szemben,
amely a közös ügyet nem segíti, határozottan
küzdödni kell. Elvi kérdéseket ugyanis csak el-
vi módon lehet és kell kezelni, ha eredményt
várunk a vitáktól. Meggyőződésem szerint
csak így biztosítható az egyéni- és közérdek
marxista-leninista módon értelmezett össz-
hangjának érvényesülése is.

A tanácskozás eredményességének nem ke-
vésbé fontos feltétele az is, hogy minden kér-
dést kellő komkrettsággal — a pozitív és ne-
gativ vonatkozásokat egyaránt tekintetbe vé-
ve — tárgyaljunk.

A szóbanforgó munka különösen kedvező
alkalom arra, hogy meggyorsítsuk lépteinket
ama fontos feladat megoldása terén, ame-
lyet a Pártbizottság munkatervébe úgy fogal-
mazott meg, hogy: „A kritika és önkritika
szelleme gyakorlati érvényesítésének meg-
teremtése”.

Az elvtársi, segítőszándékú, ügyünket
előbbrevívó kritikák létkör megteremtését
nagyban segíti, ha minden kommunista saját
munkáját kellő önbírálat alatt vizsgálja, ha a
mások felé gyakorolt bírálatát a nyelveken alap-
szik, és ha a foglalkozás kijavításának út-
jaira javaslatokat is tesz. Elsősorban a ve-
zetőségeknek kell példát mutatniok ezen a
terén, s minden ilyen törekvést Pártbizottsá-
gunk messzemenően támogat. De az is szük-
séges, hogy néhány elvtársunk — akiknél
olykor tapasztalható — ne tekintse magát a
kritizálhatatlanság jogával felruházottnak.
Azt hiszem szakítani kell azzal az itt-ott szin-
tén tapasztalt felfogással és gyakorlattal is,
amely szerint a megalapozott bírálatot an-
nak latolgatásával, hogy hányadszor hangzott
már el, visszataszítják vagy sértésnek tekint-
tik, esetleg annak visszavonását követelik —
ahelyett, hogy meggondolják az érintettek
(különösen ha munkájuk foglalkozásairól
már többször joggal esett szó), milyen konkrét
erőfeszítéseket és eredményeket tudnak
felmutatni, amelyeket a hiba kijavítása ér-
dekeiben tettek. Az sem szorul bizonyításra,
hogy furcsa dolog adott elvtársak, illetve kol-
lektívák által végzett munka eredményei-
ről és hibáiról értékelést adni anélkül, hogy
névreszólan, konkrétan dicsérnénk vagy
kritizálnánk, hiszen minden pártalapszerve-
zet névvel rendelkező elvtársakból, illetve ve-
zetőségi tagokból áll.

Az egész párttagság felelőssége

A kétéves tevékenység igényes elemzése
nem könnyű feladat és nem elegendő hozzá
egyedül a vezetőség ereje. Ehhez az alapszer-
vezet egész tagságának közös erőfeszítése,
akarata és egységes cselekvése kell.

Pártalapszervezetünk — kiváltéppen a vezetősé-
gek — már eddig is sokat tettek a taggyűlés tar-
almi előkészítéséért, silkeréért. A hátralévő rövid idő-
ben a tagság részvétele a munkában nyilván még
fokozódni fog.

Már a vita alapját képező beszámoló sem
kizárólag a vezetőség beszámolója lesz, ha-
nem tükrözni fogja az alapszervezet komun-
nistáinak, és reméljük minél több pártkon-
kultív elvtársnak a véleményét is. Ehhez vi-
szont szükséges, hogy a pártcsoporthoz saját
értekezleteiken az alapszervezet és a vezető-
ség munkájával összefüggésben önmaguk te-
vékenységét is alaposan elemezzék. Az alap-
szervezet és közös tevékenysége már most is
fokozza a vezetés kollektivitását, a demokra-
tizmus szélesítését, az alapszervezet belüli
egység szilárdítását, és nem utolsósorban a
kommunisták és pártkonkultív elvtársak kö-
zötti kapcsolatot javítását, szorosabbá tételét.

Nem szorul bizonyításra, hogy az egyetem-
re háruló feladatok megoldását, egész egye-
temünk fejlődését nagymértékben befolyá-
solja pártalapszervezetünk és a vezetőségek
további munkája. Hogy pártalapszerveze-
teink miként fognak a következő időben dol-
gozni, hogy mennyire következetesen töreked-
nek majd a Központi Bizottság politikájának
— egyetemünk adottságait okosan figyelem-
be vevő — alkotói érvényesítésére, az nem
kics részt a legközelebbi taggyűlésen múlik.
Az elmúlt időszak tapasztalatainak össze-

Vita a korszerű műveltségről

(2. oldal)

Milyen a jó előadás?

(3. oldal)

Beszélgessünk a menzáról

(4. oldal)

gezése egyik fontos feltétele annak is, hogy
az alapszervezet a következő időszak saját
fő feladatait helyesen határozza meg, és hogy
e feladatok következetes irányítására és vég-
rehajtására a legalkalmasabb vezetőséget vá-
lassza.

Roppant felelősségteljes dolog ez! Sikeres
megoldása úgy lehetséges, ha minden egyes
kommunista teljes felelősséggel, aktívan
közreműködik.

A pártkonkultív véleményére is számítunk

Pártalapszervezetünk munkája iránt
egyre szélesebb az érdeklődést tanúsító és
felelősséget érző pártkonkultív kör. Ez
természetes is, hiszen azok számára, akiket
általában érdekel a párt politikája, és akik az
egyetem fejlődését, problémáit saját ügyük-
nek tekintik, — a mi pártszervezetünk erőfe-
szítései sem lehetnek közömbösek.

Egyetemünk fejlődésének minden eddigi
eredményét párttagok és pártkonkultíviek
együtt munkájával érte el, Úgy hiszem,
nem tévedek ha azt mondom, hogy pártszerve-
zetünk és a pártkonkultív elvtársak között
közvetlen, bizalommal telt kapcsolat alakult
ki, s ez a dolgunk iránt érdeklődő pártkon-
kultív elvtársakat most is őszinte véle-
ményalkotásra ösztönzi. Nem első alkalom
ez, hogy számot tartunk pártszervezetünk
működésére vonatkozó véleményükre. Az
eddigiek során a legtöbbször meggyőződé-
sünk arról, hogy észrevételeik őszinte segí-
tő szándékból és felelősséggel fakadtak.
Ezért számítottuk ismét véleményeikre, ja-
vaslataikra.

KISZ-szervezetünk tevékenységét a párt-
szervezet irányításával, segítségével végzi.
Igy nap mint nap érinti hallgatóinkat párt-
szervezetünk munkája. Ezért tőlük is azt kí-
vánjuk — elsősorban a KISZ-funkcionáriusok-
tól, hogy pártszervezetünk munkájával kap-
csolatos véleményalkotásuk mellett fokozot-
tabban tudatosítsák hallgatóinkban a párt
szerepét, s fokozottan segítsenek a hallgatók
érdeklődését pártszervezetünk munkája felé
fordítani. Biztosak vagyunk benne, ha ez si-
kerül, kedvező hatással lesz a KISZ munká-
jára és hallgatóink tanulmányi, politikai fej-
lődésére is.

Mennél nagyobb számban és mennél
gazdagabb tartalommal nyilatkoznak meg
pártalapszervezetünk munkájáról, s tesznek
javaslatokat az új vezetőség összetételére,
annál inkább segítik pártszervezetünk, s azon
keresztül egész egyetemünk fejlődését.

E fontos taggyűlésünkre őszinte barátság-
gal meg is hívunk néhány olyan pártkonkultív
elvtársat, akikkel több éve együtt fárado-
zunk közös ügyeinken, s reméljük, mások vé-
leményét is magukkal hozzák.

Munkánk eredményessége tőlünk függ

Vezetőségválasztással egybekötött hosszabb
időszak munkáját értékelő taggyűlés min-
dig nagy lehetőséget rejt magában az alap-
szervezet politikai életének fellendítésére, a
további fejlődés meggyorsítására, a komun-
nisták felelősségteljes és öntudatának
fokozására. E lehetőségeket azonban, nekünk,
saját magunknak kell kihasználni a Pártbi-
zottság maximális segítségével. Amilyen mér-
tékben élni tudnak e lehetőségekké alap-
szervezetünk, olyan arányban gyorsulnak ta-
pasztalatuk, erejük, akcióképességük. A
rajtuk kívül álló, általános feltételek ehhez
nagyon kedvezőek: pártunk egész politiká-
jában, munkastílusában és egészséges belső
légtérben gyökereznek.

Csupán arra utalok, hogy az MSZMP az ellenfor-
radalom után, a személyi kultusszal, annak követ-
kezményeivel, a baloldalliskodó, szektás, dogmati-
kus, valamint a revizionista, opportunista szemlé-
lettel és gyakorlattal egyidejűleg gyökeresen szakít-
ott és leszámolt. A párt azóta pedig következetesen
küzd, marxista-leninista alapon nyugvó politiká-
jának bármilyen irányból fel-felbukló torzítási
kísérlete ellen. Ez nemcsak lehetővé, hanem egye-
sen kötelezővé teszi számunkra saját területén
közvetlenül jelentkező, munkánkat nehezítő bármilyen aka-
dály elhárítását.

Pártunk politikájának eme általános jel-
lemzőivel együtt az SZKP XXII. kongresszusa
szellemének következetes érvényesítése,
munkánk további javítására, fejlődésünk
meggyorsítására irányuló erőfeszítéseinket
különösen megtermékenyíti.

Eppen ezért, ha valamennyi kommunista
a maga területén igyekszik mindig a legtöbbet
nyújtani, akkor a várt eredmény, mindany-
nyunk megelégedésére, most és a továbbiak-
ban sem maradhat el.

Gyorsabb fejlődésünk feltétele — az eredmények elismerése, a hibák feltárása és kijavítása

Amivel szívesen foglalkozunk...

(Levél)

Néhány gondolatot

szeretnék felvetni J. Z. a „Korszerű, általános műveltségéről” c. vitaindító írásával kapcsolatban. A cikkben a korszerű, általános műveltség kritériumaként a világ mély, átfogó megismerését jelölte meg a szerző. Úgy gondolom, erről a mély, átfogó megismerésről ma még nem lehet szó társadalmi méretekben. Helyenként még ma is találkozhatunk a Horthy-korszak művelődés-politikájának káros hatásával, továbbá az általános műveltség megszerzéséhez szükséges hatalmas ismeretanyag elsajátítása objektív nehézségekbe ütközik. Az emberek nagy többsége saját munkaterületén, vagy egyáltalán nem, vagy csak kis mértékben talál alkalmat humanus, ill. technikai ismeretek gyarapításához. Egyetérték a cikk szerzőjével, hogy tanulóifjúságunk számára sem adhat a megnövekedett körülmények mellett általános műveltséget egyetlen iskolatípus sem. Tehát a rendelkezésünkre álló szabadidőt kell felhasználni önmagunk képzésére. Ez a szabadidő azonban korlátozott. Kétségtelen, hogy a társadalom fejlődésével ez a köztöltés fokozatosan megszűnik.

A jelenlegi körülmények között lehetőségek mellett jogos tehát egyik társunk hozzászólása, aki felteszi a kérdést: Vajon az általunk ismert általános irányvonalon belül, mire szakítsunk időt, milyen ismeretek megszerzésére törekedjünk? És egy másik kérdés — Jakab Zoltán veti fel: — Lehet-e szó valamennyire is átfogó műveltség megszerzéséről? Előbb a második kérdésre felelünk: Igen, lehet. Ezt biztosítja egész művelődéspolitikánk, ezen belül könyvtárunk, folyóiratunk, a művészi színház előadások és egyéb kulturális intézmények.

Lehetőségeink megvannak,

de ahhoz, hogy műveltségünk átfogóbb legyen, módszeresen kell foglalkoznunk egy-egy ismert területtel, nem pedig bele-beleakasztva egyikbe is, másikba is. A módszeres foglalkozás az egyes kérdések alaposabb megismeréséhez vezet bennünket. Egy konkrét példa: a művészet különböző területei kölcsönösen hatnak egymásra, valamint egy-egy ág is kapcsolatban van az öt megelőző fejlődési fokkal. Aki nem olvasta például a szürrealista Andre Bretont, az nem értheti meg Marc Chagall képeit, vagy aki nem látja világosan a képzőművészet formanyelvének fokozatos változásait, az nem értheti meg, miért szakít Mondrian a figuratív hagyományokkal, és fest térelszáskompozíciókat, nem is beszélve Jackson Pollock fölt-festészetéről.

És most feleljünk

meg az első kérdésre is, tehát hogy szabadidőnkben mivel is foglalkozzunk elsősorban?

Véleményem szerint azzal, amihez kedvünk van, ami vonz bennünket! Olyan ismereteket elsajátítani, amelyeket „illik tudni”, de csak kénszerűen érezzük a velük való foglalkozást, semmi esetre sem helyeseltető. Igaz vi-

szont az is, hogyha csak az általános műveltség elsősorban, ami érdekkel bennünket, ez a módszeresség rovására mehet. Ezzel azonban inkább számoljunk, mint az általános műveltség „köteleességszerű” megszerzésével, ami sokkal nagyobb veszélyeket rejt magában. Néhány fiatal ismerősöm, akik szeretik a szépirodalmat és meglehetősen sokat olvasnak, Shakespeare-t neheztelenek, sőt egyenesen unalmasnak találják. Olvassák-e tehát műveit, melyeknek ismerete az irodalmi műveltség egyik követelménye, vagy sem? Szerintem egyelőre ne olvassák! Néhány év múlva, ha egyre több és több íróval ismerkednek meg, művészi ízlésük feltétlenül olyan fokra jut el, amelyen élvezni tudják Shakespeare értékeit.

Az azonban semmiképpen sem járulhat az általános műveltség gyarapításához, ha Knittel-t, Claire Kenneth-et, Bromfield-et és más értéktelen „írók” könyveit olvasuk, amint ezt egyetemünkön jónéhányan teszik.

A technicizálódásról

— hozzászólás az általános műveltség vitához

A vitaindító cikkben egyik felvetett, de meg nem válaszolt kérdés volt a technicizálódás, ezt szeretném most bővebben kifejteni. Mindenekelőtt tisztázzuk a fogalmat! Alapvetően két dolgot kell a kifejezés alatt érteni. Az egyik, hogy az általános műveltségen belül túlzottan nagy arányban szerepel a technikai oldal. Ebben az értelemben azt hiszem, még nem fenyeget veszély, hiszen ma még csak ott tartunk, hogy bevigyük a technikai műveltséget is az általános műveltség elemei közé — a gyakorlatban.

A „technicizálódás” kifejezés másik jelentése a mai életnek azt a jelenségét igyekszik kiragadni, hogy a modern ember életében mind nagyobb szerepre tesznek szert a technika (a rádió, a TV) útján elsajátítható ismeretek. Ez a probléma nálunk különösen az utóbbi években került előtérbe, amikor a rádió abszolút és TV rohamos elterjedésének időszakát éljük.

Egyesek féltik a művészetet a TV-től, leicsinylőben nyilatkoznak a TV-közvetítésekről. Mondanom sem kell talán, hogy ezeknek nincs igazuk. A helyes felfogás szerint — és ennek igazolója maga a gyakorlat — a színház, a mozi, a TV és a rádió egyenrangúak. Persze, egy nem elhanyagolható kikötést kell tennünk: Ezek az intézmények akkor egyenrangúak, ha a sajátosságuknak megfelelően nyújtják. Egy példát! Világos, hogy a mozi, amikor színházi felvételt játszik, nem egyenrangú a színházzal, alatta marad. De világos az is, hogy vannak dolgok, amelyek csak filmen jöhetnek, amint színházban meg sem lehet csinálni. Gondoljunk a Tiszta égből pályaudvar-jelenetére! Szándékosan példálódzom a színház és a film viszonyáról. Bár ez a kérdés már rég eldőlt, de a köztük lezajlott vita mégis tanulságul szolgálhat, mert a mai színház-TV-vita ugyanilyen alapról táplálkozik. Ez az alap pedig hogy nem érték meg a vitázók: a színház is, a TV is saját eszközeivel dolgozik. Ilyen értelemben minőségileg különböznek, következésképp nem jelenthetnek konkurrenciát egymásnak. Ennek felismerését természetesen legelőször az is gátolja, hogy ma még a tv tényleg nem nyújtja a saját lényegét.

A Hétfői Hírek valamelyik régebbi számában olvashatunk a TV körüli vitáról. És sajnos, a központban az anyagokat helyezte. Ennek a szocializmusban egyenesen nincs értelme, hiszen mindegyik kulturális intézményünknek az állam fedezi, fenntartási költségeinek jelentős részét. A mi viszonyaink között csakis két szempont vehető figyelembe: a művészet érdeke és a közönség igénye. A legfőbb érv a TV ellen, hogy elviszi a közönséget a színházból (és a meccsről). Ugyanakkor nagyon kevés szó esik arról, hogy vajon művészi szempontból helyettesíthető-e a TV a színházat, mit kell tenni, hogy a TV is önálló szerepre tegyen szert.

Mind ezekből csak azt a következtetést tudom levonni, hogy szerintem a technicizálódás — a második jelentésében sem — jelent valós és főleg nem időtálló veszélyt. Aki szereti a színházat, az a TV nézése mellett is elmegy oda, aki eddig nem ismert, az éppen a TV útján megszeretheti. A TV ma még nem mindig a saját ruhájában mozog, a ruha most készül. Ha készen lesz, visszaadja a kölcsönként holmikát jogos tulajdonosának.

Gaal Gyula

Oktatási reform bizottságokat

alakított a KISZ-szervezet. Az alapszervezetként létrehozott bizottságok feladata lesz javaslatokat tenni a tananyagok arányaira, és a tananyagok korszerűsítésére vonatkozó kérdésekben a KISZ v. b. oktatási reform bizottságának, amelyet Bogdán Györgyi elvtársnő vezet.

FIGYELEM!

Az augusztus 2—16-ig tartó moszkvai leningrádi útra pótkerékeket még elfogad Huszár Ernő KISZ VB-titkár.

SIKLÓS BÉLA ELŐADÓESTJE

Egyetemünk hallgatói mindig kétkedve mennek el rendezvényeinkre. Vajon jó lesz-e? Jó volt. Siklós Béla művészi színvonalú zongorajátéka mindenkit meglepett.

A műsoron technikailag és előadásomódban igényes darabok voltak: Chopin, Liszt és Schubert művei. Különösen nagy élményt jelentett Liszt Funerális című darabja. A legkidolgozottabb volt és kiemelkedett az amúgyis nagyon jó műsorszámok közül.

Elgondolkodtató és egy kicsit megható is, hogy egyetemünkön valaki tanuláson kívül ennyi energiával órákat gyakoroljon!

A műsor második részében

modern műveket hallottunk. Moszkovszkij Hangversenykeringőjét és Gerschwin Kék rapszódiját. E két modern jellegű mű is nagyon tetszett a hallgatóságunknak. A Kék rapszódia előadómódja kielégítette a legmagasabb fokú igényeket is, annyira jó volt, hogy még a zenekar sem hiányzott hozzá!

A műsor bevezetőjével Barczán elvtárs, a Nyelvi Intézet munkatársa mondott néhány kedves szót.

Kigyóssy Éva és Tenke Júlia szavatainak sikerült teljessé tenni az est hangulatát.

Komoly művészi élményt nyújtott ez az este, jó lenne még sok ilyen hallani egyetemünk berkein belül.

A hangversenyt Kollár Endre nyitotta meg bevezetőjével, majd Gluck: Iphigenia Auliszban című operáját adott rövid ismertetést, melyből a nyitányt hallgattuk meg első számként. A nyitány áradó, fájdalmas dallamai csendet és figyelmet parancsoltak, az utolsó akkordok után felszabadultan, igazi örömmel csattant fel a taps. A második számot, Vivaldi: „Ősz-ét”, méltó módon tolmácsolta a zenekar, de Kuti József hegedűszóljára már kevésbé tetszett. Bach: D-moll zongoraversenye kissé erőteljén hangzott, azonban nem Vehner Tibor gyengébb játéka, hanem a fellépő akusztikai problémák miatt, melyek miatt a fűvások sem tudtak eléggé érvényesülni.

Szünet után két Händel-művet hallottunk, elsőként a „Vízzené” című népszerű szvitet, melynek hat tétele különböző nemzeti-népi táncokat dolgoz fel. Legnagyobb sikert az utolsó tétel gyors, vidám motívumai aratták. Befejezésül a „Messiasból” hallottunk részleteket. Először Andor Éva és Antalffy Albert adott elő egy-egy áriát, majd a „Halleluja” kórus méltóképpen koronázta ezt a szép zenekari estét. A kórusművet egyetemünk és a Budapesti Műszaki Egyetem vegyeskórusa adta elő. A köztöltés percekig tartó tapssal jutalmazta a teljesítményt, s bár az ismétlés sokáig váratott magára, végül is Vavrincz Béla karmester vezetésével a

zene- és énekkar eleget tett a közönség kérésének.

Végül pár szót Kollár Endre konferanszáról. Az egyes számokat bevezető rövid ismertetési különösen azok számára voltak értékesek, akik eddig még nem foglalkoztak a komoly zenével. Vavrincz Béla nagy alaposággal, megfelelő dinamikával vezényelte a BM szimfonikus zenekart.

November 18-án került sor a második aula-hangversenyre.

Először Mozart G-moll szimfóniáját hallottuk, s meggyőződhettünk arról, hogy az aula méretei és akusztikája miatt Mozart tökéletesen és finom muzsikája nem tud tökéletesen érvényesülni. Második számként Mozart A-dur hegedűversenyét adta elő Kuti József. Jobb teljesítményt nyújtott, mint az előző hangversenyen. Vivaldi Ősz-ének bemutatásakor.

A műsor második részében Haydn Évszakok című oratóriumából kitűnően adott elő részleteket a zenekar és az egyetem zenekara.

Zárószámként Haydn D-dur Londoni Szimfóniáját játszotta a zenekar, mely a két hangverseny legsikerültebb száma volt. Vavrincz Béla karmester e mű előadásakor nemcsak dinamikus vezényelő készségéről, hanem művészi átéléséről is bizonyítást tett, mely nagymértékben hozzájárult az est sikeréhez.

FARKAS SÁNDOR:

Az egységes népi államról

A kommunista társadalom vágya, elképzelése nem új. Gondolkodók, írók, költők hosszú sorának munkáiban fejeződött ki szinte évezredek óta. De ez csak kívánság volt és nem fantázia és nem realitás, jövőbemerengés, vagy éppen múltbeteintés, mint a mi Csokonainknál is:

„Az »enyim«, s a »tied«
mennyi lármtól zülle
Miolta a »miénk« nevezet
ellüle. (Az estve)”

Ma az egykori költői álomok új formát öltenek: kötetekre menő számadatok, tonnák és százalékok — ez már nem a kommunizmus elképzelése, hanem megvalósításának terve.

Nagyon prózai dolog ez? Úgy véljük: nem. Úgy véljük: éppen ebben rejlik ennek a most kibontakozó valóságunk patosza, nagyszerűsége, s ha úgy tetszik: költőisége (hiszen az igazi költőség törekvése mindig is az volt, hogy milliók valóságává váljon). Az, aki ezt nem képes meglátni, olyan, mint aki a vágató delizánsot részesei előnyben a gyorsvonattal szemben.

A munkássztyál nagy hivatása, hogy valóra váltsa azt, amit az emberiség legjobbjai évszázadok óta megálmodtak. Az utópisták az „egyenlők és szabadok” társadalmáról ábrándoztak.

Nos: van-e teljesebb szabadság, mint amit a belátható időben megvalósuló rövid munkaidő, a tanulás és képzés szinte korlátlan (és ingyenes!) lehetőségei, s mindenekfelett: a mindenkit érintő helyi és országos kérdések eldöntésében való részvétel jelentenek? Van-e igazibb egyenlőség, mint amit az egyes ember képességeinek, hajlamainak szabad kifejlése, a foglalkozás, a hivatás változtatásának lehetősége biztosíthat? Ennek előfeltétele az is, hogy a társadalmi úton elosztott javakból növekvő arányban részesül mindenki. A kommunizmus építésének első húszéves terve egy sor olyan terhet levesz az ember válláról, amelyet a szocializmus időszakában — bár csökkenő mértékben — még hordoznia kell. Tisztán kell látnunk: itt az ember tényleges és teljes felszabadulásáról van szó — nem kevesebbről. A „próza” számottevően éppen ezt a perspektívát önti formába.

S azt is látnunk kell, hogy a Szovjetunió negyvtizedes, a szocialista országok másfél

évtizedes fejlődésének minden lépése az e felé való haladás egy-egy lépcsőfokát jelenti. A tőkés kizsákmányolás alól való felszabadulás, a kultúra kapuinak szélesre tárása (s ezeken már mi is túlhaladtunk), az első lépések a „mindent az emberért” jelszó megvalósítása útján.

A marxizmus klasszikusai, felismerve a társadalom mozgástörvényeit, évszázadok és hosszabb távlatban meg tudták határozni a fejlődés fő irányát. És ebben példa nélkül állnak: a polgári társadalom valamennyi „nagy szellem” ha a jóslások sikos útjára tévedt, csúfos kudarcot vallott. Klasszikusaink — tudósokhoz méltóan — óvakodtak attól, hogy fantáziaszövevényekkel, vágyképekkel feleljenek olyan kérdésekre, amelyekre csak a fejlődés maga adhat választ.

Igy — amíg a feladat történelmileg időszerűvé nem vált — nem került sor például a szocialista társadalmi berendezkedés felvázolására. A munkássztyál hatalomra jutásának napirendre kerülésekor azonban Lenin és munkatársai messze előretekintve kidolgozták ennek elméletét és — természetesen — gyakorlatát.

Hosszú időn át homály fedte: a szocializmus, a proletárdiktatúra államától milyen konkrét út vezet az osztálymentes társadalom felé. (Lenin még arról írt, hogy a kapitalizmus megdöntésétől az osztálymentes társadalom megvalósításáig vívó szakasz a proletariátus diktatúrája ívelj át).

Ezt az eddigi úrt hidalja át az SZKP programjában az egységes népi állam eszméje. Az egységes népi állam — új fogalom a társadalomtudományban. Maguknak az ideológiai elméleti tételeknek a kidolgozása szemléltető példája annak: hogyan fejlődik a valóság alakulásával az azt tükröző, új törvényszerűségeket megállapító elmélet.

A proletárdiktatúrára szükség volt akkor, amikor az országot nemcsak a külső ellenség, de a belső ellenforradalom ellen is védelmi kellett. Szükség volt rá, amíg az országban ellenséges osztályok maradványai éltek, sőt azok eltűnése után is, amikor a parasztok egységes kollektívba tömörültek, s az országban megszűntek az antagonisztikus osztályellentétek. Hiszen a parasztság átnevelése nem fejeződött be a kolhozok megalakításával. A távolgás a parasztok öntudata és a munkásság öntudata között még igen nagy volt. Az ipar fejlesztésének irányja, módszerei, távlati tekintetében is sok volt a tisztázatlanság. De főképp a háttérbe szorult a proletárdiktatúra államának elnyomó feladata: már a harmincas évek végétől előtérbe került gazdasági-szervező és kulturális-nevelő funkciója.

Többen tették már fel a kérdést: tulajdonképpen milyen különbség az egységes népi állam a proletárdiktatúrához képest? A válasz: az egységes népi állam a proletárdiktatúra továbbra is a társadalom vezető osztálya.

Itt mindenekelőtt azt kell látnunk, hogy a proletárdiktatúra és az egységes népi állam között nincs éles választóvonal. A különbség fokozati — ám mégis elég jelentős ahhoz, hogy a szocialista állam fejlődésének új szakaszáról beszélhessünk. Miért? A munkássztyál szerepe az állam vezetésében nem változik lényegesen. A természetben, a társadalmi életben elfoglalt helye következtében továbbra is a társadalom vezető osztálya.

A parasztságnál azonban a változás lényeges. Az egységes népi állam feltételei akkor érnek meg, amikor a kolhozparasztság öntudata eléri azt a fokot, hogy maradtaként magáévá tegye és megvalósulni segítse a munkássztyál társadalom eszméit. Ez a kommunizmus építésének kibontakozása során következik be. Ebben az időszakban jelennek meg a kolhozok olyan vonásai (jelentős lépések a teljes gépesítés felé, az osztá-

latlan alapok növekedése, kolhozi vállalkozások, sőt kolhoz-szovhoz közös vállalkozások, rendszeres fizetőszerű juttatások stb.), melyek azokat az őssznépi tulajdonhoz közelítik.

Ezen a fokon diktatúrára már nincs szükség. S így a munkássztyál osztatlan, kizárólagos hatalmára sem. Történelmileg példa nélkül álló jelenség: a munkássztyál önként, minden külső nyomás nélkül lemond hatalma egy részéről, megosztja azt a felett kolhozparasztsággal — a hatalom birtokosa az egész nép.

Ahhoz azonban, hogy ez elérhető legyen (és a további haladás érdekében) a népi kezdeményezésnek, az alsóbb állami és társadalmi szervek tevékenységének oly mértékben kellett kibontakoznia, amire éppen csak az utolsó években nyílt lehetőség.

Úgy gondoljuk, a szovjet állam belső fejlődésében már korábban is megkírt az egységes népi állam kialakulásának előfeltételei. A személy kultúrális időszakában elharapódzott politikai gyakorlat azonban gátolta a kezdeményezéseket, az öngazdálkodás csíráit, olymértvű kibontakozását, amilyenre a szovjet rendszer lehetőségeit teremtett. Ime: egy adalékkal több, amiért maradéktalanul le kellett lépni és szét kellett zúzni az időszak minden káros ideológiai és politikai maradványát. (Talán nem is kell hangsúlyozni: e kinövésnek nem akadályozhatták meg a szocialista társadalom alapvető tendenciáinak érvényesülését, hatalmas kifejlődését, így a tömegek kezdeményezése is minden időszakban mérhetően túlfelelte a tőkés rendszernek.)

Nem szorul bizonyításra, hogy az egységes népi állam milyen erőgyarapodást jelent, mennyire fokozza az egész társadalom kohézióját. „Mind a munka, minden paraszt, minden értelmiségi elmondhatja: az állam mi vagyunk, az állam politikája a mi politikánk” (Hruscov).

Akad olyan „kivánsákosok”, akik azt kérdeik: nálunk, Magyarországon mikor valósul meg az egységes népi állam? Nem érkezett-e el már az ideje?

Nem. Elmondhatjuk: még egy egész fejlődési szakasz válsz az el. Hazánk a szocializmus alapjai lerakásának stádiumában van. Hogy ezt nyugodtan elmondhassuk (bár mind az iparban, mind a mezőgazdaságban a szocialista forma a domináló) ahhoz szükséges a tsz-ek megszüntetése. Aztán: hazánkban kb 80 ezer magánkisiparos s mintegy 10 ezer magánkisiparvezető van a polgári tulajdonviszonyokat képviseli. Sőt: ezek kb. 32 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak, országunkban tehát (bár nem a szó nagykapitalista értelmében) kizsákmányolást is van.

Ahhoz, hogy az egységes népi állam megvalósulása megkezdődhessen, tehát még egy egész fejlődési korszakra, a szocializmus építésének befejezésére, a betetőződésére van szükség. Ebben pedig benne van nemcsak a társadalom osztályszervezetének fejlődése, nemcsak a valóban nagyüzemi mezőgazdaság kiépítése, de a parasztság öntudatának jelentős fejlődése, sőt a munkásság szocialista öntudatának fejlődése is.

Látnivaló: kölcsönhatásról van szó itt is: az alap fejlődése elősegíti a szocialista tudat teljesebb kialakulását; a tudatbeli fejlődés viszont tevékeny előmozdítója az alap, a termelés fejlődésének.

De abban sem lehet kétségünk, hogy népünk ezt az utat már könnyebben, fájdalmasmentesebben (ha nem is erőfeszítés nélkül) és gyorsabban teheti meg, mint a Szovjetunió megtette.

Témánk vonatkozásában ez a belső értelme az ismert megállapításnak; hogy t. i. a szocialista világszervezet ereje lehetővé teszi valamennyi szocialista ország számára, hogy egymáshoz közelebbi időben egyazon történelmi időszakban lépje át a kommunista társadalom küszöbét.

— szöke —

MILYEN A JÓ ELŐADÁS?

„Tisztelt hallgatóság...”

A padosok zsvajva elül, az előadás elkezdődött. Az előadás, amiről tanár és diák gyaránt oly sokat vitatkozik. Jó volt, vagy rossz, — a diák sak ilyen kurtán — kategórikusan ítél. S amikor egy új, vagy először hallott előadó rája után az aula megtelik ármával, a vitatkozó csoportokban itt is, ott is szó esik róla.

Remek előadás, világos, jól lehet jegyzetelni — szól az egyik. — Dehogy, épp ellenkezőleg, lapos, rettentően malmas — cáfolja a másik vélemény.

Kinek adjunk igazat? Előléonthe-t-e, hogy melyik vélemény helytálló? Valóban milyen is a „jó” és milyen a „rossz” előadás Kinek van jó kifogása, ki az, aki csak azért bírálja, hogy felmentse önmagát a távolmaradás lelkiismereti terhe alól. Erre kerestünk választ, s tudjuk, néz fába vágjuk a fejszénket. E helyen megfogalmazandó véleményünk nem lép fel a csahatatlanság igényével, nem kíván útmutatás lenni, csupán adalék az „előadás-kritika” tárgyában.

Ha a megkérdéztett hallgatók véleménye között talló-zunk, találunk egybehangzókat. Így — szinte kivétel nélkül — a jó előadás feltételeként jelölik meg, hogy *logikailag jól felépített, átgondolt legyen. Szerkezetével segítse elő a jegyzetelést, ami talán azzal érhető el, ha a mondanivaló lényege kiemelkedik az azt magyarázó, alátámasztó részletek közül.* Ez természetesen elsősorban az elméleti és leíró jellegű tárgyakra vonatkozik. Sokat könnyít a hallgató munkáján, ha az előadó előrebecsátja a kifejtendő anyag rövid tartalmi kivonatát, de legálább a vázlatát. Bevezetésében jó, ha röviden megjelöli — s ez igen fontos — azt is, hogy a téma hogyan kapcsolódik a már korábban megszerzett ismeretekhez. Vonatkozik ez minden tárgyra.

Ahol nincs „katalógus-veszély”, ott az előadások színvonalát jól jelzi látogatottságuk — mondja Barcza Jenő, másodévfolyam iparszakos hallgató. Előfordul, hogy a távolmaradók azzal védekeznek, az előadás úgy sem ad többet a jegyzetnél, rosszabbik esetben szinte annak csak felolvasása. Nos — bár a hiányzások ilyen indoklása tarthatatlan álláspont — felszínre dobja azt az igényt, hogy a diákok többet kérnek a nyomtatott anyagból. Amennyiben ez nem indokolt, akkor az előadás világítsa meg más oldalról az összefüggéseket. Ronthatja a munka hatásfokát, ha az előadó túlságosan mély absztrakciókat alkalmaz. Persze, előfordul, hogy ez elkerülhetetlen, akkor pedig úgy seítheti a hallgatót, ha időz a kritikus részleteknél, több magyarázatot szentel rájuk. Még egyet. A hangsúlyozásnak is szerepe van. Jól tagolt és hangsúlyozott előadásmód könnyebb teheti a megértést.

Előkerült az egyik legjobb vitatott kérdés: Van-e szerepe az előadások milyenségében annak, hogy a tanár hogyan hangsúlyoz, hogyan gesztikulál, figyelmet fordít-e arra, hogy ne legyen monoton. Ez nem színvonal kérdése, vitathatatlan hatás probléma. S az előadónak a hallgatóra gyakorolt hatása — olyan tényező, amelyet felületesség volna figyelmen kívül hagyni. A kérdésre Barcza elvtárs igen jó választ adott, Lénárt Ibolya II. évfolyam általános szakos hallgatónak más a véleménye.

A külsőségek — mondja — jelentéktelenek. Egyáltalán nem fontos, hogy milyen hanghordozással adják elő a tanszékek munkatársai az anyagot. Viszont sokat emel az óra színvonalán — ebben látom egyébként a jó előadás titkát — ha érződik az előadó szavain, hogy sokoldalúan jártas a tárgyaló témában. Nemcsak előad, de önmagából

is ad. Láthatóan sokszor neheztli oktatóink helyzetét az adott előadás számra jutó nagy anyag. Ezen többnyire úgy segítenek — s jó lenne, ha általánossá válna —, hogy az előadó ilyen esetben csak a fontosabb problémákat részletezi, s a kevésbé lényegeseket a jegyzetre, illetve az irodalomra bízza. Vitathatatlanul előnyösebb, mintha siettetett ütemben az egész tananyag-mennyiség megtárgyalására kerülne.

Sok szó esett itt arról, hogy mit tesznek és mit tehetnek tanáraink a hallgatók érdekében. Szorosan kapcsolódik az előbbiekhez a hallgatók munkafegyelmének kérdése. Általánosan kialakult vélemény, hogy a jó előadásokon *fegyelmélettelenség is ritkábban fordul elő.* A megállapítás igazsága nem vitatható, azonban az sem kétséges, hogy a rendbontás a legjobban előkészített, s a leglelkismeretesebb tudományos és pedagógiai munkát tartalmazó előadást is élvezhetetlenné teheti. Ugyancsak ide tartozik a jegyzetelés, helyesebben a jegyzetelési készség témája. Többi között arról is nyilatkozik Kun Ferencné, pártosztályos, negyedévfolyam pénzügyi szakos hallgató:

Jóval kevesebb a tapasztalat, mint évfolyamtársaimnak, ugyanis az idén jöttem át esti tagozatról délielőtűre, de állhatom, hogy még rossz, feleslegesnek tűnő előadást nem hallottam. Az előadások többet adnak a jegyzetnél, gyakorlati példákkal teszik szemléltetőbbé a tananyagot. Ez utóbbi különösen jelentős fiatal kollégáim számára, akiknek szinte az élettapasztalatot pótolja. Szembetűnő azonban, hogy mennyire nem törekednek a hallgatók jó jegyzetek készítésére. Kevesen követik lelkiismeretes jegyzeteléssel az előadások menetét, pedig csak azáltal válhatna terményesebb az oktatói munka is.

Torma Imre

A kongresszus után Moszkvában

Ködös volt az idő, s hideg. Az emberek mentek, s bár hideg volt, melegen egymásra mosolyogtak. Sokan voltak. A szemek örömtűze forró csóvaként terelte őket a Gorkij utcából, a Forradalom térről a Vörös tér felé... Nagy kandalóberkek világitottak. A fényugarak meg-

világitották a harmonikázó és táncoló emberek sokaságát. S boldog, nevető arcok mindenfelé, érezni lehetett, hogy tudják, együvé tartoznak.

Szovjet fiatalokkal sétáltam a Vörös téren. Sokan voltak, nehezen haladtunk előre. A tömeg felett a mauzóleum felirata vörösölte: Lenin.

Csodálatos volt az emberek lelkesedése. Hogyan, hát mindenki fanatikus?!

— Alki itt van — mutatott körül egyik ismerősöm —, örül, mert a kommunizmusban fog élni. Ezt mondta egyszerűen és mosolygósan, mintha azt mondta volna: ismét egy gyermek született. Há, ilyen magától értedődő ez? Igen. Ilyen lelkesedéssel, elkora egyszerűséggel csakis félelem nélkül lehet élni.

Szovjet fiatalok vettek körül minket, magyarokat. S mi jelvényt adtunk nekik. A jelvényre az volt írva: „Ifjúság a szocializmusért”. Ők ránk mosolyogtak és azt mondták: Nemsokára a ti jelvényeteken is „Ifjúság a kommunizmusért” szavak mutatnak majd nagy tettek jelé utat. Cserébe Lenin-jelvényt, meg szputnyikokat adtak — hisz a tettek is.

Dős néni szólított meg minket. Mikor meghallotta, hogy magyarok vagyunk, elmosolyodott. „Gyermekeim, de jó néktek, fiatalok vagytok, s de jó, hogy kommunisták vagytok” — öreg ráncai megszipálták, kismúltak a fenyben, s mosolyban. Még sokáig néztünk utána, mikor lassan tovább tipegett. Szívünkben maradtak szavai, s elhatároztuk, hogy másoknak is elmondjuk, mert igaz.

Egy Komszomol-vezető is volt velünk. Elmondta, mit csinálnak, mit dolgoznak a szovjet fiatalok. Beszélt arról, hogy hogyan hódítják meg Szibériát, s szűzföldjeit. S elmondta, hogy ma már nem fordul elő, hogy valaki ingyen utazna a kalauznélküli buszon, vagy villamoson. Ezek az emberek mind kommunista módton akarnak élni.

Biró András

MEGEMLEKÉZÉS

November 20-án a Nyelvi Intézet jól sikerült megemlékezést tartott Lomonoszov, a nagy orosz tudós és költő születésének 250. évfordulója alkalmából.

Megalakították

a barátság bizottságot

az egyetemünkön tanuló külföldi diákok. Titkárnak Mariola Kuseva-t választották, rajta kívül egy algéri, egy iraki, egy guineai, egy jemeni hallgató is tagja a bizottságnak. Fő célja összefogni, irányítani a különböző országokból érkezett fiatalok munkáját, megkönnyíteni tanulásukat. Szeretnék szorosabbra fűzni a kapcsolataikat a magyar hallgatókkal, megismerni kultúránkat, megismertetni hazájuk életét. Hasznos kezdeményezésüket örömmel támogatják az egyetem irányító szervei és a KISZ-szervezet is.

Terveik hasznosak és szépek. Reméljük, minél hamarabb sikerül megvalósítani azokat. Ehhez kívánunk mindannyiunk nevében sok sikert.

Minden percet ki kell használni,

ezért, Oláh János, az egyetemi KISZ VB sportfelelőse a sportklubban is jegyzetel.

Az ISZM értékeléséről

Az ISZM-mozgalom múlt évi eredményei értékelése megtörtént, a KISZ-csoportok megvizsgálták, milyen hatással volt a mozgalom az egyes hallgatók és kollektívák fejlődésére, sikerült-e megvalósítania az alapvető célokat. Egyértelműen elmondható, hogy az ISZM-mozgalom hatása pozitív. Tartalmasabbá, élénkebbé tette az egyetemi KISZ-munkát, megmozgatta az alapszerveket, és az egyes KISZ-csoportokat is. Azzal, hogy egy kézzel fogható programot adott, aktívabbá tette a hallgatókat és nagymértékben hozzájárult a közösségek kollektív szellemének javulásához, a munka színvonalának emeléséhez.

Az eredmények mellett természetesen beszélni kell a hiányosságokról is, és le kell vonni a megfelelő következtetéseket. Általában

a tanulmányi vállalások teljesítését

tekintették a legfontosabbnak és a teljesítések elbírálásánál a tanulmányi munka értékelése kapott kiemelt jelentőséget. Aki ezen a téren tett vállalását elhanyagolta, illetve egynél több utóvizsgája volt, általában nem kapott jelvényt.

Az ipar kar II. évfolyam alapszervnél olyan esetben tagadta meg az egyik csoport a jelvény megadását, amikor az illető hallgató látszólag teljesítette ugyan a tanulmányi vállalást, de a csoport véleménye szerint az túlságosan színvonalatlan volt. Hasonló eset emelhető ki a kereskedelmi kar II. évfolyamánál, ahol az egyik külkeres csoport szintén a tanulmányi vállalás nem teljesítése miatt tartotta elfogadhatatlannak egyik hallgató munkáját, noha az illető kiváló eredményeket ért el a kulturális és sportvállalások teljesítésében.

A csoportok nem alkalmaztak egységes mértéket a vállalások teljesítések elbírálásánál. Némelyik alapszervnél liberálisabban, másoknál szigorúbban bíráltak el.

Enyhe liberalizmus volt jellemző a III. évfolyam ipar kar alapszervnél, míg a negyed évfolyam kereskedelmi karon kissé túl szigorú elbírálást alkalmaztak. A III. évfolyam általános kari alapszervnél figyelembe vették a kollektíva vállalásainak és munkájának színvonalát, és ezt alkalmazták az egyének értékelésénél is. Bizonyos értelemben eltérő módszereket alkalmazott a II. évfolyam általános kari alapszervezet. Ők a fizikai munka megszervezését és a hűszórás mozgalom teljesítését emelték ki a tanulmányi munka helyett, ugyanakkor természetesen nem szorították hátrébe ezt sem.

A II. évfolyam számvitel, szakon nyolc ember a fizikai munka elhanyagolása miatt nem kapta meg az ISZM jelvényt. Ez a tény arra figyelmeztet, hogy ebben a csoportban baj van a közösségi szellemmel és évközben nem fordítottak elég gondot a fizikai munka megszervezésére.

Ugyanez a probléma alapszervi szinten is felmerült a

III. évfolyam ipar karnál. Abban, hogy egyesek nem teljesítették fizikai munkavállalásaikat, része volt annak, hogy

az alapszerv nem végzett kielégítő szervező munkát,

nem biztosított elég munkalkalmat.

Az ISZM-mozgalom következő szakaszában az előző év tapasztalataiból okulva, sok-

kal jobban meg kell szervezni a vállalások teljesítésének ellenőrzését, a KISZ-csoportoknak több gondot kell fordítani a hallgatók mozgósítására. Ennek minden feltétele adott, hiszen egy év után már gyakorlati tapasztalatok állnak előttünk és a kollektív szellem már elérte azt a fokot, hogy a KISZ-csoportok képesek legyenek ezt a feladatot megoldani.

Csoportbuli kilengésekkel — fegyelmivel

A II. évfolyam általános kar novemberi havi taggyűlésén ismertették a KISZ VB fegyelmi határozatát a második éves általános szakosok klubestjén történekről. A fegyelmi büntetések meglehetősen súlyosak voltak, de arányban álltak a rendezvényen elkövetett fegyelmezetlenségekkel.

Komolyan felelős az egész csoport azért, hogy a rendezvényt úgy készítették elő, hogy ez már lehetővé tette az egyetemi fegyelmem megsértését és megengedhetetlen körülmények kialakulását. A csoport több tagja pedig súlyosan kifogásolható körülmények között szórakozott, s másnap huszonhármuk közül 15-en nem vettek részt előadáson.

Külön felelősség terheli Németh Gézá, az alapszerve-

zet akkori titkárát és Kis Ferencet, a KISZ-csoport volt vezetőjét. Ők vállaltak felelősséget a klubest rendjéért, de a történekt azt mutatják, hogy ezt saját hibájukból nem tudták megtartani.

A fegyelmi büntetéseken kívül az ügy további következménye volt, hogy a rektor elvtárs megtiltotta a KISZ-klub kivételével az egyetem helyiségeiben hasonló összejövetelek rendezését. Azonban a lényeges tanulság az, hogy akár itt az egyetemen, akár bárhol másutt, még szórakozás közben is meg kell tartani a normális szabályokat, az emberhez méltó körülményeket. Az ügynek ez a tanulsága más csoportok számára is feltétlenül megszívulendő.

G. J.

INDEXALÁÍRÁS

A szegény bűnbánó diáknak mostanában egy kérdés lebeg a szeme előtt: „Hány katalógusom van?” Az a szomorú gyakorlat terjedt el ugyanis egyetemünkön, hogy bizonyos feltételekhez kötik még azt az íci-pici aláírást is, ami beocsátatást enged a vizsgáztató szent színe elé. Ilyen feltételek például: legfeljebb két igazolatlan hiányzás, legalább elégséges dolgozat stb., stb. Nem szükséges esetleg, micsoda gondot jelent mindez. Az emberben a félév során elraktározott összes lelkiismeretfurdalás egyszerre működni kezd.

Egyetlen vizsgáztató szívfóttal találtam csak az egész egyetemen. A technológia tanszék hirdetőtábláján. Szól pedig a következőképpen:

„Az alábbiakban közlöm az Ipari Technológia és Áruismereti Tanszékhez tartozó hallgatók vizsgára való bocsátásának feltételeit.

I. évfolyam iparszak:

3 igazolatlan hiányzás az előadásokról
1 igazolatlan hiányzás a műhelygyakorlatról, valamint a laboratóriumi gyakorlatokról.

II. évfolyam iparszak:

3 igazolatlan hiányzás az előadásokról
Előadások alatt rendszeresen fegyelmezetlenül viselkedik.

I—II. évfolyam belker. szak:

II—III. évfolyam külker. szak:

3 igazolatlan hiányzás az előadásokról
Elégetlen ellenőrző dolgozat írása vagy nem vesz részt az ellenőrző dolgozatról.

Előadások alatt rendszeresen fegyelmezetlenül viselkedik. Aki a fenti feltételeknek nem tesz eleget, az illetőtől a félév végén az indexaláírást megtagadjuk. Ennek következtében az illető hallgató rendszeres vizsgaidőszakban nem vehet részt kollokviumon. A kollokviumot utóvizsga-ídőszakban teheti le utóvizsgajeggyel.”

Az aláírás megszerzése érdekében úgy tudom, egyesek már a félév során is sokat fáradoztak, de mit tegyen az a jámbor lélek, akinek egyetlen igazolatlan hiányzása sincs, vagy az ellenőrző dolgozata véletlenül jelesre sikerült? Egyedül a tanszéktől lehet várni a segítséget. Megfelelő számú katalógussal biztosítani kell a szükséges igazolatlan hiányzások megszerzésének lehetőségét és újabb ellenőrző dolgozatokat kell íratni. A többi már valóban a hallgatókon múlik.

Aki a feltételeket még ennek ellenére sem teljesíti, azok valóban nem érdemlik meg az indexaláírást. Igazságos lenne viszont, ha azokról a szorgalmas emberekről, akik a feltételeknek sokszorososan eleget tesznek, a tanszék „messzemenően” gondoskodna.

Beszélgessünk a menzáról!

Beszélgés közben a menza került szóba. Valaki megkérdezte:

— Miért nem írtok egyszer már a menzáról?
Hát most frünk. De előbb kérdezősködünk. Horváth Emil II. éves hallgató így válaszol:
— Mit mondjak? Azt vártam, hogy a menzajegy árának felemelése után jobb lesz a koszt.

Csalódtam.

Az első napok után csak-csak, de aztán fokozatosan romlott a minőség, ma már ugyanott tartunk, ahol tavaly voltunk.
— Ne feledkezz meg a harmadik fogásról — vettem közbe.

— Nem felejttem el, de nézd, az a sütemény, vagy az az egy szem aprócska alma igazán nem indokol két forint áremelést. És itt van a második fogás. Igaz, hogy választani lehet, de például a múlt hét egyik napján ez volt a választási lehetőség: krumpli faszírozottal vagy ugyanez paradicsommártással. És a húsok! Micsingosak, néha kemények, mint a cipőtalp. A köretek? Rizst legalább egy hónapja nem láttunk a menzán, egyik nap krumpli, másik nap burgonya.

Koszonits Katalin III. éves hallgató még hozzátesszi, hogy sokszor az a kicsi alma még mosatlan is.

A levesek ízetlenek.

az ételek elkészítése általában nem megfelelő. Friss kenyér egy héten ha kétszer van.

— Hogy milyen volt kezdetben? — Izletes, bőséges, változatos volt az étel, s ami a fő, éreztük a minőségben is a kétförintos áremelést — mondja Kéthly Kati, miáltal éppen elázott süteményét igyekszik megmenteni és megenni, t. i. a süteményes tálcánál jó adag víz is van.
— Nem értem, miért ilyen változó a minőség — kapcsolódik a beszélgetésbe Szente Judit. Itt van például ez az ún. „házi szárnyas”. Húst nem találtak rajta, viszont tokot és csontot annál többet. S elhisszük, hogy a szákcások szeretnek sakkozni, de a burgonyából ki kellene hagyni ezt a „fekete-fehér” játékot. Az sem ártana, ha felcserélnék a rizzzel. Nem jó dolog — teszi hozzá mérgesen, bár én igazán nem mérgeztettem fel — amikor az embernek azon kell tozóni,

meg tudja-e enni

az ebédet vagy sem.
Talán az a la carte-on más a helyzet. Megkérdeztük erről dr. Bernáth Tivadar elvtársat, a gazdaságföldrajz tanszék adjunktusát.
— Hetenként kétszer a

Vizsgajelentkezés után

Micikének jó a kedve, mert a tanszékekkel vívott harcban sikerült a vizsgarendje.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja.
Cím: IX., DIMITROV tér 8.
Telefon: 186-850/138 s.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Tervhivatalban ebédek, így módomban van összehasonlítás tenni. Az ételek

nálunk átlag 15-20 százalékkal drágábbak,

a minőség legalább ennyivel, ha nem többel gyengébb. Csak a legkirívóbb példát említem: Egy körülbelül 25-30 dekás fogas a Tervhivatalban nyolc forint, nálunk 21. Azt hiszem, a számok magukért beszélnek.

— Mi lehet az oka ennek? Az egyik vélemény szerint az, hogy a Tervhivatal étkezéje központi készletekből kapja a nyersanyagot, menzánk pedig jórészt vásárolja. Ez valóban okozhat árkülönbséget, de talán mégsem ekkorát. Mások szerint ennek az az oka, hogy az előfizetéses étkezés és a diákétkezés többletkiadásait az a la carte bevételeiből kell fedezni. De ha így van, miért annyi a jogos panasz az előfizetéses étkezésre? Még néhány kérdést teszünk fel — minden kommentár nélkül: Az árak emelkedése mellett

az ételek minősége romlott,

az adagok nagysága csökkent. Ezt mivel magyarázza meg a menza vezetősége?

Azok a tanárok, akiknek 10-től 2-ig van órájuk, két óra után már csak egy-két drága étel között választhatnak. Miért nem tud ezen segíteni a menzavezetőség?

Eszébe jutott-e már valaha a menzavezetőségnek, hogy a menza van a hallgatókért, a tanárokért és a dolgozókért, és nem ezek a forintért??
A Pest-Budai Üzemi Ven-

Langyos nyári este. Az országútról halkuló szekerzörgés szüremlik. Néha autó söpri végig reflektorfénygel az aszfaltot, megcsillan rajta a délutáni esőből maradt pocsolókat; végigpásztázza a kanyarban az útmenti eperfákat, majd egy táblán áll meg, amelyen a sötétben megvilágított kis bányászfalu neve szerénykedik... Aztán feltűnik az építkezés: állványok, árkok, félíg és egészen kész épületek. Itt este már csendes, elhagyott ez a környék.

Most néhány sötét alak válik ki az épületek árnyékából s macskaléptekkel kisurom a telepről... Alighanem a telep háttárgóját KISZ-tábor betonfalán mászták át pár perccel ezelőtt. Az autó reflektora már Barcika házain táncoltatja fényét, amikor az árnyak az árokból felkapaszkodnak az útra, és elindulnak arrafelé, amerről az autó jött. S alig negyedóra múltán a szomszéd kis falu közepén ballagnak a sötét alakok. Így a világosan nem is félelmesek. Elöl egy kerekded koponya cipel óriási szarukeretes szemüveget, gondozatlan haját, s a koponya gazdája a mai divattal nem egészen egyező 28-as szárnadrágot. Humoros jelenség, csak folyton fecseg. Most is. De nem figyel rá senki. Pillanatnyilag a hátrább ballagó két ifjú azzal van elfoglalva, hogy egy lámpafény felé haladó szoknyás lényt lekáderezzen.

Mikor a lámpa alatt kiderül, hogy nagymamakorú a páciens, kárpótlással egyik összerúgja az elől lötyögő, Misunak titulált fiú bokáját... Misu veszezkedik, a másik kettő bosszantja. A heccmester magas, kerekkepű fiú, affektáltan húzza a szavait:

— Őcsi, mennyiért nyomod bele Misukámat abba a pocsolójába?

— Ingyen, Főnök — s a köpcös gyerek már emeli is Misukát a levegőbe. Misu visít, szemüvege életéért könyörgő a pocsta föltől lengedezve, míg Őcsi le nem szottyantja a kövezetre. A preszó előtt ácsorgó helybeli ifjúság hangos nevetéssel jutalmazza a cirkuszt. A táborlakók összeszedik komolyabb ábrázatukat, s megsemmisítő pillantást vetve a nevetőkre, harci alakzaiban benyomulnak a zsúfolt kerthelyiségbe. A kerthelyiség picike, a székek rozogák, a sör kicsit meleg... De mindezen gyarlóságok fölé álmatagon borul az augusztusi éjszaka, halkan pötyögött, inkább csak jelképesen a zongorista, s összebújva táncolnak a párok...

A dúruló tumultusban kutatóan pislognak körül. Elsőnek a Főnök arca derül fel:

— Srácok, itt a Csöpike... Akivel az este táncoltam. Nézzétek csak, ott ül a sarokban... Haha! — s megigazítja nyakkendőjét.

— Minek az a nyakkendő, Főnök? — vigyorodik el Őcsi a kaparászó mozdulat láttán — azt, hiszed, így hódítóból vagy?...

déglátóipari Vállalat vezetősége megvizsgálta-e komolyan valaha is a menzai árakat, az ételek minőségét, az adagok mennyiségét?

Hogyan kell érteni a vállalat igazgatójának azt a rádiónyilatkozatát, amely szerint: mi minden fölünk telhetőt megteszünk az étkeztetés megjavításáért.

A kérdések — úgy hisszük — jogosak.

A mi politechnikánk

Oktatási reform sokat foglalkozik a politechnikai oktatás bevezetésével.

Egyetemünkön ez a probléma nem jelentkezik ilyen formában. Nálunk már évek óta jelentős szerepet kapott, baj csupán a szervezetség nagyfokú hiányából adódik. Más-hol szakoktatókról gondoskodnak, házi műhelyt nyitnak a tanulók részére, míg mi ezeket teljeséggel nélkülözzük. Bár jelentős eredményeket tudunk felmutatni, hivatalos támogatásban mindaddig sajnós, nem részestettük ezt a haladó kezdeményezést.

Mert nézzük csak meg, hogyan folyik manapság egyetemünkön a politechnikai oktatás.

Legfőbb hiba, hogy nincs a tantervebe ömlesztve beépítve, hanem párhuzamo-

A Népszabadság november 9-i számában megjelent „Hogy kerül a csizma az asztalra?” című írás végén három kérdést tesz fel a szerző. Legyen szabad ezeket egy negyedikkel is kiegészítenünk: Vajon mennyivel rövidítette le a cikkből említett „mű” elkészítése az egyetemi jegyzetek átfutási idejét a Felsőoktatási Jegyzetelőadó Vállalatnál?

san folyik az előadásokkal. A szerzők a hallgatók hozzák magukkal. De nem csupán a számszámokat, hanem a megmunkálható anyagot is saját költségen kell a hallgatóknak beszerezni. (Kivételet képez a padtetőváló és padfaragó speciál-kollégium.)

A foglalkozások spontán jellege következtében, sajnós, nem alakult még ki az ágazatok széles skálája, melyre az előadások alatt a lehetőség megvan. A délkáni hivatalok anyagi támogatása hiányában a hallgatók bevonása a politechnikába, nem halad megfelelő ütemben.

A nehézségek ellenére elért sikerek is nagyobb nyilvánosságot érdemelnének. A kötet és horgolt árukból például kiállításra kellene rendezni a Kereskedelmi Kamara

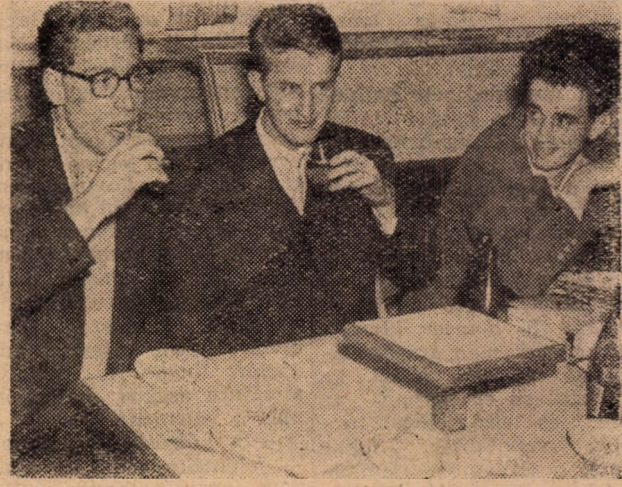
Ezüst éremmel tüntette ki

a Kosárlabda Szövetség eredményes szerepléséért egyetemünk csapatát. Az elmúlt évben férficsapatunk a Budapest-bajnokságban második helyet szerzett, ezért az NB-II-be került, női csapatunk pedig bejutott a Budapesti Bajnokságba.

A sportklub kosárlabda szakosztálya a napokban ülést tartott, amelyen ünnepélyesen átadták a játékosoknak az ezüstérmeket.

Orosz Árpád a sportklub elnöke és Molnár Sándor, a testnevelési faszék vezetője elkészíti a díjkiosztást. A kosarasok egy csoportja

Ejjeli műszakban

— Naná, tölem kérte kölcsön! — így Misu. A Főnök leinti őket.

— Eh, nem értek a nőkhöz... — s a kis szöke felé indul. Energikusan furakodik, széles vállai már a kislány előtt hintáznak, amint meghajol:

— Csókolom a kezét, nem is képzeli, mennyire örülök, hogy újra látom... Szabad?
A lány bólint s mosolyogva nyújtja a kezét...

Misike szomorúan nézeget a Főnök felé, tekintetében széttávozott reményesség. Vontatottan ejti a szavakat:

— Nekünk már nem fizet... ha jól sejtem — megvakarja a fejét. Búslakodásból Őcsi riasztja fel:

— Szabad asztal! — s már le is dobta magát egyik székre és fölényesen rendel: — Söröket kérnénk!
Inni kezdenek. Fújják a füstöt. A sör fogy, az idő telik.

Közben Főnökék asztalánál egy pár áll meg. Csöpi feltételek s mosolyogva invitálja őket a maradék két székre. Bemutatkozás.

— Bagosi — ez a Főnök.
— Eva vagyok — így a lány és Csöpi hozzátesszi: — a nővérem... S a vele jött fiatalember:

— Braun, oder Franci — s csodálkozva néz Főnökre: — Wir kennen uns schon...

— Ja! — vigyorodik el a Főnök. Tényleg, ez a fiú az építkezésnél dolgozik, a német gyártmányú gépeket szerelik.

Beszélgelni kezdenek. Már éjfél felé ballag az idő, emelkedik a hangulat, lassúbbakat játszik a zongorista, s őszébb bújnak a párok...

Hirtelen mozdulás támad a bejártnál, méltatlankodás, vitatkozás felhangzik, megjelenik egy serteahűz fal, majd az egész ember betolakszik. Bajusz, cowboy nadrág, piros ing. Utána még néhány példány ugyanebből a műfajból. Az arra tartó pincérnek szól valamelyik:

— Apus, van egy jó asztal ennek az úri társaságnak? — hanyagul áll az ajtófélen, s öntudatos mozdulattal csúsztat oda egy tizest. A pincér elcsúsz: — Azonnal, kérem tisztelettel...
— Sztyu — szólal meg az előbbi, egy magas, sasorrú fickóhoz intézve szavait. — Nézd csak, ott a spinéd... azzal a dajccsal csörög.

Az elhúzza a száját:
— Alma az eset... Különben — cigiit lök szájába — majd megnézzük.

Pár perc telik el, s szóváltás csattan a terem sarkában. Sőt. Pocsék káromkodás. Mindenki odafordul, a pincér is odarohan. Misuék is felugranak a sör mellől és közelebb lépnek.

Kör közepén a Főnököt látják, mel-

lette valami szöke fiú idegeskedik németül és lökdösi el a vele szembenálló serteahűz legény kezét a válláról. Ez Braun Franci. S köztük két lány igyekszik fékezni a vitát. A serteahűznek magyarznak:

— Pista, ne csinálj botrányt... Mért akaszkodsz ránk? Mondtam már, hogy nem érdekel, menj innen!

De az ellökösi őket. Most a Főnökre ordít:
— Az istenfáját, megmondtam nektek, hogy nem akarom itt látni a pofátokat!
— Főnök hidegvérűen vonja meg a vállát:

— Látod, mi is így vagyunk veled. Jobban tennéd, ha lekopnál...

De annak láthatóan nagy önbizalmat ad a háta mögött felsorakozó néhány hasonszőrű ifjonc.

— Kuss, Tánjetelek innen el! Nem akarok a lányok körül látni, se téged, se ezt a naggyorú dajcsot!

Őcsi furakodik oda, félretolja a tehetetlen pincért, beáll a gyűrűbe. Misuka utána tolatkodik, párás szemüvegét törölgetve. Amint felbiggyeszi a szemüvegét, kitisztul előtte a helyzet: egy szőrös mancsot lát, amint elkapja az ő föltve őrzött selyemnyak-kendőjét a Főnök nyakán. Erre már odaszó: — Hé pajtás, azt ne bánts! Az enyém!...

Rácsodálkozó vigyorgás. Aztán egy hang:

— Hülye szemüveges!
Egy csattanás a nyakán és úgy vágódik orra, mint egy liszteszák. Szemüvege két darabban repül szét. Nagyot fúj, lihegve tápázkodik. Rövidlátó kék szeme vérben forog... Mellette Őcsi igyekszik egy piros inget lefogni. Misu jólesőt rüg a fickó hátuljába; aztán a Főnököt nézi, aki — arcán farkasvigyorgás — egy mozdulattal meglazítja nyakkendőjét. — Azanyád! — ordítja, s heves mozdulattal átöleli a Pista nevezetűt egy széken. Valaki oldalbarúgja. Zakójának zsebe lefityén. Pillanatra oda-kap, szűkölve hátrál. Most veszi észre, hogy Őcsit iszonyúan püfölik ketten is. Biztonság okáért közéjük vág egy széket, aztán a leomló romokból kirángatja barátjait. Őcsi megtörlő homlokát: — A német srác?...

Főnök szuszogva néz körül, aztán mutatja: — Ott ütik, ni!

A bejártnál embergubanc. Középből szöke fej emelkedik ki néha és recsegő krucifixek hallatszanak. Aztán Misuka repül ki a bolygól, hanyatt, neki a kerítésnek. Arcán izzadság, bambán nyögi a futva érkező Őcsikének. — Kérlek, a szemüvegem... s tanácsatlanul dörgöli a sze-

mét. Őcsi és a főnök befürödnek a tömegbe és a felmonoklizott Franci próbálják kibálni. Először ugyan a Főnököt is hasbarúgja, de aztán felismeri s vállvetve gyorsan visszavonulnak. Őcsi még kap egy pofont amitől a kapu előtti villanyoszlopok bukácsol, de végülis kint vannak — hárman.

— Misu? — szörtyögi a Főnök dagadt orrát tapogatva.

Misu ebben a pillanatban nyekken ki a kapun, két fél szemüveg a kezében, s utána felhangzik bent a győztes röhögés.

Másnap délután az orvosi sátor előtt, a táborban. Egy szabadba teti széken a Főnök orrát igazgatja a dokki. Kissé csodálkozva és hitetlenül hallgatja a történetet:

— Hát, dokikám, az ember nem tud elég vigyázni... Jájj!... Az isteni, ez fájt... Szóval nekimentem annak a gerendának... Hi...!

— Ahá, szóval gerenda?... Ez érdekes. Ma már a harmadik... s begyömösözi az utolsó adag vattát a Főnök orrába.

Ezután a Főnök sátra felé ballag. A sátor előtt egy téglán Misuka drótozza a szemüvegét. Mellette ott guggol tanácsadóként Franci. Bal arcán óriási flastrom, szeme kissé be van dagadva. De azért mosolyogva int:

— Főnök, komm, trinken wir einen Krug Bier! Sör... Sör...

— Sör? — tápázkodik egy bentlő ágyról Őcsi. — Hova megyünk...?

A csendes kis vendéglő asztalánál már a harmadik kört csúsztatták lefelé, mikorra Francinak sikerült megértetni Főnökkel, hogy délelőtt telefonon felhívták a lányok és... hát nagyon sajnálják a történeteket. Meg hogy a kis híd nál várják őket fél hatkor...

Főnök az órájára nézett. — Ót óra. Fűnf — magyarázta Francinak. Felálltak és menni készültek. Misuka aggályoskodva pislogott rájuk:

— És ki fogja ezt kifizetni?...

— Nemsokára visszajövünk — csapott a vállára a Főnök. — Maradjatok...

Néhány perc múlva a faluzséli kis pataknál jártak. A hőerőmű három keménye sűrű füstfellegetek köpött az égre, de a délutáni napfény áttört rajta, s aranyos fényvel öntötte el a vidéket. A patakhídon vontató porolt át. A fiúk leültek a töltésen. Vártak, hallgattak, kavicsot dobáltak a vízbe.

Aztán két biciklis lány tünt fel az úton. Szöke hajukat vidáman borzolta a szél, s kacagásukat a fiúkig hozta. A fiúk összenéztek, felugrottak és integetni kezdtek. A két kerékpáros lekanyarodott a partra. Eva és a hűga volt.

A Főnök dagadt orrát megsimítva morogta:

— Még így is megérte...
Tomaj Zoltán